

بررسی راندمان حرارتی و موازنۀ انرژی در کوره‌های پیشگرم کارخانجات نورد تیرآهن گروه ملی صنعتی فولاد ایران

حسن حمید^۱، محسن نادری پور^۲

^۱ اهواز-کیلومتر ۹ جاده اهواز-خرمشهر، گروه ملی صنعتی فولاد ایران، m9naderi@yahoo.com

^۲ اهواز-کیلومتر ۹ جاده اهواز-خرمشهر، گروه ملی صنعتی فولاد ایران، m9naderi@yahoo.com

های شمش، از مرکز تا سطح پهلوی، کاملاً یکنواخت و یکسان باشد. بدین منظور از کوره‌های مناسب همدم‌ساز استفاده می‌شود که دمای همه نقطه‌های شمش در هنگام بیرون رفتن آن از کوره، یکنواخت و یکسان باشد.

اندازه حرارت لازم برای گرم کردن شمش به دمای اولیه آن بستگی دارد. برای صرفه جویی در انرژی، انتظار می‌رود که شمش‌ها پس از ریخته گری در کوتاه‌ترین زمان ممکن به داخل کوره‌های پیش گرم فرستاده شودند. توانایی در انجام این کار به برنامه ریزی دقیق تولید و امکان اجرایی کارخانه بستگی دارد.

کوره‌های پیش گرم به صورت مربع، مربع مستطیل و یا دایره‌ای شکل ساخته می‌شوند. در هر صورت ساختار آن‌ها به گونه‌ای است که شمش‌ها از یک سو وارد کوره می‌شوند و پس از گرم شدن و رسیدن به دمای مناسب از سوی دیگر آن، به وسیله یک سیستم جا به جا کننده مناسب بیرون می‌روند. کف کوره به گونه‌ای طراحی می‌شود که اولاً در اثر حرارت با شمش کنش و واکنش انجام ندهد و دوم آنکه مواد زائد و اکسیدهای جدا شده از سطح شمش را بتوان از کوره بیرون کرد. همچنین اتمسفر کوره‌های پیشگرم می‌بایست به گونه‌ای کنترل شوند که خوردگی و اکسیداسیون شمش‌ها به کمترین اندازه ممکن‌برسند و سبب تغییر در ترکیب شیمیایی فولاد نشود.

دمای شمش باید در کوتاه‌ترین زمان ممکن به اندازه بهینه دمای کار گرم رسانده شود و از نگه داشتن دراز مدت آن در کوره پیش گرم پرهیز شود. زیرا دراز تر کردن زمان نگهداری شمش در کوره، نه تنها سبب هدر رفتن انرژی می‌شود، بلکه باعث خوردگی پیش از اندازه شمش و یا حتی سوزاندن فولاد که نتیجه حرارت دادن بیش از اندازه است نیز می‌شود، بنابراین زمان نگهداری شمش‌ها در کوره باید به دقت کنترل شود و کار تغذیه و تخلیه شمش هماهنگ با قفسه‌های نورد گرم انجام پذیرد.^[4]

چکیده
یکی از صنایع بزرگ مصرف کننده انرژی صنعت فولاد بوده و مبحث انرژی در این صنعت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. کوره‌های پیشگرم مورد استفاده در خطوط نورد از جمله مصرف کننده‌های بزرگ انرژی حاصل از احتراق منابع فسیلی می‌باشند. در مقاله حاضر به تحقیق و بررسی درمورد کوره‌های پیشگرم کارخانجات نورد تیرآهن گروه ملی صنعتی فولاد ایران پرداخته شده و راندمان حرارتی کوره خط تولید ۶۵۰ این کارخانجات محاسبه گردیده است. همچنین انرژی جذب شده توسط بیلت‌های درون کوره و تلفات حرارتی ناشی از انتقال حرارت به محیط بیرون از کوره که شامل تلفات حرارتی گازهای گرم خروجی از دودکش، انتقال حرارت از طریق دیواره‌ها و سقف کوره به محیط اطراف، انتقال حرارت به آب سیستم خنک کاری پایه‌های نگهدارنده بیلت و اتلاف حرارت ناشی از تشعشع گازها ای درون کوره از سطوح باز آن می‌باشد، مورد بررسی قرار گرفته و محاسبه گردیده است. در پایان نیز راهکارهایی جهت کاهش تلفات حرارتی و افزایش راندمان کوره ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی
کوره پیشگرم، بالانس انرژی، انتقال حرارت، راندمان حرارتی

مقدمه

کوره‌های پیشگرم^۱ در خطوط نورد نقش مهمی را ایفا می‌کنند. این کوره‌ها به منظور گرم کردن شمش‌ها با نرخ حرارت معینی تا رسیدن به دمای مناسب جهت انجام عملیات نورد مورد استفاده قرار می‌گیرند. این دما به ابعاد شمش، شرایط نورد، نوع فولاد، تعداد مراحل نورد، دمای پایانی نورد و غیره بستگی دارد. دمای کوره‌های پیش گرم برای شمش‌های فولادی در محدوده ۱۱۰۰ تا ۱۲۵۰ درجه سانتیگراد می‌باشد. به منظور جلوگیری از ناهمگونی تغییر شکل در هنگام نورد، لازم است که توزیع دما در همه نقطه

¹ Preheating furnace